

ევროპის საბჭოში 46 წევრი სახელმწიფო შედის და იგი ფაქტობრივად მთელს ევროპის კონტინენტზე მოქმედებს. ევროპის საბჭო ესწრაფის საერთო დემოკრატიული და სამართლებრივი პრინციპების დამკვიდრებას ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციაზე და ადამიანთა, მათ შორის ბავშვთა, დაცვასთან დაკავშირებულ სხვა შესაბამის დოკუმენტებზე დაყრდნობით. მეორე მსოფლიო ომის დასრულების შემდეგ, 1949 წელს, თავისი დაარსებიდან ევროპის საბჭო შერიგების სიმბოლოს განსახიერებაა.

საკოორდინაციო განყოფილება

„ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად“

III გენერალური დირექტორატი
სოციალური ინტეგრაცია
ევროპის საბჭო
F-67075 Strasbourg Cedex
ტელ.: 33 (0) 3 90 21 52 51
ფაქსი: 33 (0) 3 90 21 52 85
www.coe.int/children

შვიდი მთავარი მიზანი, რომ უზრუნველყოფთ

ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად

- 1. ბავშვები არ არიან პატარა ადამიანები პატარა უფლებებით
- 2. ბავშვები დაუცველი არსებები არიან. მათ მეტი, და არა ნაკლები, დაცვა ესაჭიროებათ
- 3. ყოველგვარი ძალადობა ბავშვების მიმართ გაუმართლებელია
- 4. ბავშვების მიმართ ყოველგვარი ძალადობის თავიდან აცილება შესაძლებელია
- 5. ბავშვების დაცვა მოითხოვს სტრატეგიულ მიდგომას
- 6. ბავშვთა უფლებები გვეხება ყველას
- 7. ბავშვთა უფლებები ევროპის განვითარების სანინდარია

ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად

ბავშვები არ არიან პატარა ადამიანები პატარა უფლებებით

ბავშვებს აქვთ უფლებები. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ბავშვის უფლებათა კონვენცია აღიარებს, რომ ბავშვებს ბევრი არსებითი უფლება აქვთ. ევროპაში ბავშვების ძირითადი უფლებები დამატებით დაცულია ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციითა და ევროპის სოციალური ქარტიით. ამ უფლებათა მაგალიტები: სიცოცხლის უფლება, უფლება, მათ მიმართ არ იქნეს გამოყენებული არაადამიანური ან დამამცირებელი მოპყრობა ან დასჯა, იძულებითი შრომის ან მონობისაგან დაცვის უფლება, პირადი და ოჯახური ცხოვრების პატივისცემის უფლება, საფრთხისგან დაცვის უფლება და განათლების უფლება.

▶ **„ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად“**, ევროპის საბჭოს სამწლიანი პროგრამა, მიზნად ისახავს, დაამკვიდროს პატივისცემა ბავშვთა უფლებების მიმართ ევროპის ყველა ქვეყანაში.

ბავშვები დაუცველი არსებები არიან. მათ მეტი, და არა ნაკლები, დაცვა ესაჭიროებათ

ბავშვები მრავალგვარი ძალადობის მსხვერპლნი ხდებიან. ბავშვებს იყენებენ მონებად, ჯარისკაცებად, მოსამსახურეებად. ხშირია ბავშვების უგულვებელყოფა, შეურაცხყოფა, დასახიჩრება, მკვლელობა. ეს ხდება ქუჩაში, სკოლებში, საავადმყოფოებში, ინტერნეტში, დაკავების ცენტრებში, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში, ოჯახში და იმ ადგილებში, სადაც იგულისხმება, რომ ბავშვები უსაფრთხო პირობებში უნდა იყვნენ. ბავშვები დაუცველები არიან და უმეტესად უფროსებზე დამოკიდებულნი. მათ არ შეუძლიათ საკუთარი თავის დაცვა და მათი ხმაც ძნელად თუ სწვდება საზოგადოებას. აუცილებელია ბავშვების დაუცველობის წინააღმდეგ საგანგებო ზომების მიღება.

☐ **პროგრამა „ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად“** მიზნად ისახავს ბავშვების წინააღმდეგ ძალადობის ყოველგვარი ფორმის აღმოფხვრას. მას საფუძვლად უდევს ე.წ. ოთხი P-ს პრინციპი: ბავშვების დაცვა (Protection of children), ძალადობის თავიდან აცილება (Prevention of violence), დამნაშავეთა საპირდაპირი მისჯება (Prosecution of criminals) და ბავშვების მონაწილეობა (Participation of children). პროგრამა ყურადღებას ამახვილებს განსაკუთრებით დაუცველ ბავშვებზე: უნარშეზღუდულ ბავშვებზე, სიღარიბეში მცხოვრებ ბავშვებზე და მშობელთა მზრუნველობას მოკლებულ ბავშვებზე.

ყოველგვარი ძალადობა ბავშვების მიმართ გაუმართლებელია

ევროპის ბევრ ქვეყანაში საზოგადოება უშვებს და იწონებს კიდევ ბავშვების წინააღმდეგ პერიოდულ ძალადობას, კერძოდ, ოჯახებში მიღებულ ძალადობის ფორმებს. მაგრამ არავითარ ტრადიციას, რელიგიას, რწმენას, ეკონომიკურ სიტუაციას თუ „სწავლების“ მეთოდს არ შეუძლია გაამართლოს ბავშვის ცემა, შეურაცხყოფა, დამახინჯება, დამცირება თუ სხვა მსგავსი ქმედება, რომელიც ხელყოფს ბავშვის ღირსებას. ევროპა უნდა გახდეს კონტინენტი, სადაც აღარ იარსებებს ისეთი რამ, როგორც ფიზიკური დასჯა (სახლში იქნება ეს, სკოლაში თუ სპეციალურ დაწესებულებაში).

◀ **პროგრამა „ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად“** ბრძოლას გამოუცხადებს ბავშვების წინააღმდეგ ყოველგვარი ფორმის ძალადობას, კერძოდ კი შეეცდება, დაეხმაროს საზოგადოებას ამ საკითხის გათვითცნობიერებაში, ხელი შეუწყოს განათლებას, მომზადებას და შესაძლებლობათა განვითარებას, რაც მიზნად ისახავს ძალადობის არარსებობის კულტურის დამკვიდრებას და ნულოვან ტოლერანტობას ყოველგვარი ძალადობის მიმართ.

ბავშვების მიმართ ყოველგვარი ძალადობის თავიდან აცილება შესაძლებელია

ბავშვების მიმართ ძალადობის შემთხვევათა უმეტესობა საზოგადოებისთვის დაფარულია. ეს იმიტომ ხდება, რომ ბავშვებს ეშინიათ ლაპარაკის (მოყოლის იმის შესახებ, თუ რა მოხდა) და, თუკი მაინც იტყვიან, უფროსები ყოველთვის ისე არ იქცევიან მათ მონათხრობთან დაკავშირებით, როგორც საჭიროა. მონაცემებისა და კვლევის ნაკლებობა ართულებს მთავრობებისთვის ქმედითი პრევენციული პოლიტიკის ჩამოყალიბებას.

◆ **პროგრამა „ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად“** დაეხმარება ქვეყნებს ბავშვების წინააღმდეგ ძალადობის თავიდან ასაცილებელი სტრატეგიის შემუშავებაში. პროგრამა იმუშავებს, რათა გაუმჯობესდეს სისტემები, რომლებიც ხელს შეუწყობს ძალადობის შემთხვევების შესახებ შეტყობინების ხელშეწყობას: ეს იქნება სპეციალურად ბავშვებისათვის განკუთვნილი სამსახურები, ოჯახებისათვის დახმარება და ძალადობის შემთხვევათა ადრეული იდენტიფიცირება და პროფესიონალურ დონეზე დოკუმენტებით დადასტურება. პროგრამა დახმარებას გაუწევს, აგრეთვე, იმის უზრუნველყოფას, რომ ხელისუფლების ორგანოებს და პროფესიონალებს განუვითარდეთ შესაძლებლობა, სწრაფად და სათანადოდ მოახდინონ რეაგირება ძალადობის შეტყობინებულ შემთხვევებზე. საგანგებო სამუშაოები ჩატარდება ბავშვების ექსპლუატაციის და ექსპლუატაციის აღმოსაფხვრელად.

ბავშვების დაცვა მოითხოვს სტრატეგიულ მიდგომას

განსახილველი საკითხების კომპლექსურობა და მნიშვნელობა, აგრეთვე, ამ საკითხებთან დაკავშირებით მოქმედ პირთა რაოდენობა სტრატეგიული მიდგომის არსებობას საჭიროებს. ქვეყნებმა უნდა დასახონ მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ამოცანები, გადასინჯონ თავ-თავიანთი საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ბაზები და წამოიწყონ მონაწილეობაზე დაფუძნებული პროცესები, რომლებშიც ყველა დაინტერესებული მხარე მიიღებს მონაწილეობას და მოხდება ყველა მისანვდომი რესურსის მობილიზება.

▲ **პროგრამა „ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად“** მიზნად ისახავს, დაეხმაროს ქვეყნებს ბავშვთა უფლებების დაცვისკენ მიმართული ეროვნული სტრატეგიების გაერთიანებასა თუ შემუშავებაში. პროგრამა ასევე დაეხმარება სახელმწიფოებს ყოვლისმომცველი, თანმიმდევრული და საყოველთაოდ ხელმისაწვდომი სამართლებრივი ბაზების ჩამოყალიბებაში. იგი ქვეყნებს შესთავაზებს ეფექტიანი ინსტიტუციური ბაზების მოდელს და ხელს შეუწყობს მონაწილეობაზე დაფუძნებული პროცესების წამოწყებას ეროვნულ სტრატეგიათა შემუშავებისა და განხორციელების მიზნით.

ბავშვთა უფლებები გვეხება ყველას

ხელისუფლების ყველა ორგანომ და დაწესებულებამ გადანყვეტილებების მიღებისას უნდა გაითვალისწინოს ბავშვთა უფლებები. ყველა პროფესიონალმა, განსაკუთრებით მათ, ვინც ყოველდღიურ კონტაქტშია ბავშვებთან (მათ შორის ჯანდაცვისა და სოციალურმა მუშაკებმა, მასწავლებლებმა, იურისტებმა, მოსამართლეებმა, ჟურნალისტებმა და პოლიციელებმა), კერძო პირებმა (სახელდობრ, მშობლებმა) და ბიზნესის სექტორმა უნდა გაიზიარონ პასუხისმგებლობა ბავშვების კეთილდღეობაზე. აღიარებული უნდა იყოს დამოუკიდებელი დაწესებულებებისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების როლი ამ საქმეში და ამ როლის შესრულებას ხელი უნდა შეეწყოს.

ბავშვების უფლებები უპირველეს ყოვლისა და ყველაზე მეტად თავად ბავშვებს ეხებათ. მაგრამ ცოტა ბავშვმა თუ იცის, საერთოდ რა უფლებები აქვთ მათ და კიდევ ნაკლები – თუ როგორ გამოიყენონ ეს უფლებები. ბავშვებს ხელი უნდა მიუწვდებოდეთ ინფორმაციაზე საკუთარი უფლებების შესახებ და მათ უნდა მიეცეთ შესაძლებლობა და ხელი უნდა შეეწყოს, რომ მონაწილეობა მიიღონ ისეთ გადაწყვეტილებათა მიღებაში, რომლებიც მათ ცხოვრებაზე ახდენს ზემოქმედებას.

▲ **პროგრამა „ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად“** მიზნად ისახავს საზოგადოების ყველა სექტორის მობილიზებას, მათთვის ხელის შეწყობას იმაში, რომ გაათვითცნობიერონ საკუთარი კონკრეტული პასუხისმგებლობები, და მათი შესაძლებლობის განმტკიცებას, თავიდან აიცილონ ძალადობა და დაიცვან ბავშვები. პროგრამა ბავშვებისთვის უფრო მისანვდომს ვახდის ინფორმაციას და მის ფარგლებში შემუშავდება მეთოდები და ინსტრუმენტები ყველა დონეზე: ადგილობრივ, რეგიონულ და ეროვნულ დონეებზე ბავშვების მიზანმიმართული მონაწილეობის მისაღწევად.

ბავშვთა უფლებები ევროპის განვითარების საწინდარია

საერთაშორისო თანამშრომლობის წყალობით ბავშვების მდგომარეობა საგრძნობლად გაუმჯობესდა. საერთაშორისო თანამშრომლობას არსებითი როლი ენიჭება ისეთი პრობლემების გადაწყვეტისას, რომლებიც მთელი ევროპის მასშტაბით ბევრ ქვეყანას შეეხება, დიდი როლი აკისრია, აგრეთვე, ტრანსსასაზღვრო დანამაშულთან ბრძოლაში და მის მსხვერპლთა დაცვაში. საერთაშორისო თანამშრომლობის ნაკლებობით ყველაზე მეტად კიბერ-დამნაშავეები და ადამიანებით მოვაჭრეები სარგებლობენ.

ევროპის საბჭო 1949 წელს დაარსდა, რათა აეშენებინა ახალი ევროპა სამ ძირითად ბურჯზე დაფუძნებით. ეს არის ადამიანის უფლებები, დემოკრატია და კანონის უზენაესობა. ეს მანდატი გულისხმობს, რომ ევროპის საბჭოს წევრმა ყველა სახელმწიფომ (ამჟამად მათი რაოდენობა 46-ია) უნდა ითანამშრომლოს და იკისროს ისეთი ევროპის მშენებლობის ვალდებულება, სადაც ბავშვები თავს უსაფრთხოდ, ბედნიერად და საკუთარ სახლში იგრძნობენ.

▬ **პროგრამა „ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად“** მაქსიმალურად ისარგებლებს საერთაშორისო თანამშრომლობით. იგი გააერთიანებს მნიშვნელოვან ინსტრუმენტებს – სტანდარტების დასახვას, მონიტორინგს, პოლიტიკის შემუშავებას, ტექნიკურ დახმარებასა და საზოგადოებაში ცოდნის გაღრმავებას – და მათ ბავშვთა უფლებების სამსახურში ჩააყენებს. ევროპის საბჭო ითანამშრომლებს ევროპის სხვა მნიშვნელოვან სტრუქტურებთან, როგორც არის ევროკავშირი და „იუნისეფი“ და უზრუნველყოფს ბავშვების წინააღმდეგ ძალადობის შესახებ გაერო-ს გამოკვლევაში მოცემული რეკომენდაციების შესატყვის განხორციელებას.

🌍 **ტანგრამი** ძველისძველი ჩინური თავსატეხი თამაშია, რომელშიც იყენებენ ამ ბროშურაში აღწერილ შვიდ გეომეტრიულ ფიგურას. თამაში „ფაზლის“ ანალოგიურია, გარდა იმისა, რომ ფიგურები შეიძლება გაერთიანდეს ათასობით ფორმის მისაღებად. ამ ერთდროულად მარტივი და რთული თამაშით ნამოჭრილი გამოწვევები სიმბოლურია ჩვენს წინაშე მდგომი ამოცანისთვის: ევროპის მშენებლობა ბავშვებისთვის და ბავშვებთან ერთად.